

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

1/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 7 Ιανουαρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα 2014 ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 π.μ., και επί της οδού Κηφισιάς 7 στους Αμπελοκήπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Πρόεδρος: Ράϊκος Δημήτριο**
- 2. Αντιπρόεδρος: Μπουσουλέγκα Χριστίνα**
- 3. Μέλη: Καραμανλής Ευάγγελος**

Σταθακόπουλος Δημήτριος

Δημητρούλιας Θεόδωρος

Λουρίκας Δημήτριος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή

Εισηγητής: Καϊάφα Καλλιόπη

Ερώτημα: Το με αρ. πρωτ. 13846/23-12-2013 έγγραφο αίτημα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 24-12-2013 με αριθμό πρωτ. 5689

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, προϋπολογισμού €985.664,06 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή για χρονικό διάστημα τρεισήμισι (3,5) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

Με την υπ' αρ. πρωτ. 13846/23-12-2013 απόφαση-έγγραφο αίτημα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (εφεξής ΑΠΘ) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), το ΑΠΘ αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 1 γ του πδ 60/2007, για την σύναψη σύμβασης καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του ΑΠΘ, προϋπολογισμού €985.664,06 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α για χρονικό διάστημα τρεισήμισι (3,5) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή.

Η Αρχή, με βάση το αίτημα προβαίνει στην εξέταση του αιτήματος ως κάτωθι:

I. Ιστορικό-πραγματικά περιστατικά

1. Με το ως άνω έγγραφό του, το ΑΠΘ υπέβαλε αυτοτελές αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης. Παρόλα αυτά, σημειώνεται ότι είναι το τέταρτο κατά σειρά αίτημα μέσα σε χρονικό διάστημα εννέα μηνών από τον ίδιο φορέα, για τις ίδιες υπηρεσίες και με την ίδια νομική βάση. Συγκεκριμένα, με το υπ' αριθ. πρωτ. 17618/21-3-2013 προηγούμενο έγγραφο αίτημά του, το ΑΠΘ αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του Πανεπιστημίου, προϋπολογισμού 985.664,06 ευρώ πλέον ΦΠΑ, με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή, μέγιστης διάρκειας τρεισήμισι (3,5) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, και υπό την προϋπόθεση ότι σε περίπτωση που ο διενεργούμενος διαγωνισμός 318/2013 ολοκληρωνόταν νωρίτερα τότε θα διεκόπτετο η Σύμβαση που θα προέκυπτε από τη διαδικασία διαπραγμάτευσης. Με την υπ' αριθ. 203/2013 απόφασή της, η Αρχή απέρριψε το σχετικό αίτημα του ΑΠΘ, στη βάση της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2 περ.γ (δδ) του Ν. 4013/2011, διότι, από την εξέταση του υποβληθέντος αιτήματος σε συνδυασμό με τα προσκομισθέντα στοιχεία του φακέλου, προέκυπτε ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 25 παρ 1 εδ. γ του π.δ. 60/2007.

2. Ακολούθως, με το υπ' αριθ. πρωτ. 21412/22-4-2013 έγγραφό του, το ΑΠΘ άσκησε αίτηση θεραπείας για την ανάκληση της παραπάνω απόφασης. Η Αρχή προέβη σε λεπτομερή ενδελεχή εξέταση των προβαλλόμενων με την αίτηση θεραπείας λόγων από το ΑΠΘ και εξέδωσε την με αρ. 257/2013 Απόφαση της. Με την εν λόγω απόφαση η Αρχή διαπίστωσε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, πλην όμως λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διενεργούμενος 318/2013 διαγωνισμός, κατά το χρόνο έκδοσης της απόφασης, ευρίσκετο ήδη στο στάδιο επικύρωσης του αποτελέσματος της αξιολόγησης/βαθμολόγησης των αποδεκτών τεχνικών προσφορών, έκρινε ότι η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης δικαιολογείται, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, για χρονικό διάστημα που δεν δύναται να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Κατόπιν τούτου, η Αρχή ενέκρινε την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι σε περίπτωση ολοκλήρωσης του υπ αριθμ 318/2013 διαγωνισμού και υπογραφής σύμβασης με τον αναδειχθέντα ανάδοχο, η σύμβαση θα διεκόπτετο.

3. Μετά την κατά τα ανωτέρω παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, το ΑΠΘ προέβη στις 4-6-2013 σε διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τους όρους της 320/2013 διακήρυξης διαπραγμάτευσης, για την ανάδειξη αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του ΑΠΘ, για διάστημα δύο μηνών. Από την παραπάνω διαδικασία διαπραγμάτευσης αναδείχθηκε ανάδοχος η εταιρεία ISS Facility Services A.E. και συνήφθη η υπ' αριθ. **28638/1-7-2013** σχετική σύμβαση. Με την εν λόγω σύμβαση ανατίθετο στην ανάδοχο εταιρεία ISS Facility Services A.E., η εκτέλεση των υπηρεσιών καθαριότητας του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονταν στη 320/2013 διακήρυξη, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, από την 1-7-2013 έως την 15-9-2013, εξαιρουμένου του χρονικού διαστήματος από 1-8-2013 έως

15-8-2013 που το Πανεπιστήμιο παραμένει κλειστό, έναντι συνολικής τιμής κατακύρωσης για 2 μήνες **528.807,045** Ευρώ χωρίς ΦΠΑ (650.432,665 Ευρώ με ΦΠΑ).

4. Ακολουθώντας, με το υπό εξέταση υπ'αριθ. 31739/16-7-2013 έγγραφο αίτημά του προς την Αρχή, το ΑΠΘ, ισχυριζόμενο ότι η ήδη εκτελούμενη υπ'αριθ. 28638/1-7-2013 σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας δεν προβλέπετο να επαρκέσει για την ολοκλήρωση των διαδικασιών του διαγωνισμού 318/2013 και προκειμένου να διασφαλιστεί η απολύτως αναγκαία και επιτακτικά επείγουσα ανάγκη καθαριότητας των χώρων του Πανεπιστημίου στο προσεχές μέλλον αλλά και μέχρι την ολοκλήρωση του υπό εξέλιξη διαγωνισμού, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης καθαριότητας των χώρων του Πανεπιστημίου, με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή, για **1,5 μήνα** από την υπογραφή της σύμβασης, προϋπολογισμού **422.427,46** Ευρώ χωρίς ΦΠΑ, σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονταν στην προσκομιζόμενη 324/2013 πρόσκληση για διαπραγμάτευση. Το ΑΠΘ, μεταξύ άλλων, γνωστοποίησε στην Αρχή ότι οι διαδικασίες του διαγωνισμού 318/2013 δεν προβλεπόταν να ολοκληρωθούν και να υπογραφεί η σχετική σύμβαση καθαριότητας στο άμεσο μέλλον λόγω δικαστικής εμπλοκής (αίτηση ασφαλιστικών μέτρων της εταιρείας ISS Facility Services A.E., επί της οποίας εξεδόθη στις **23-7-2013** η υπ'αριθ. 170/2013 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης και απερρίφθη η σχετική αίτηση). Με την υπ. αριθμ 389/2013 απόφαση, η Αρχή διαπίστωσε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, όπως έχει ήδη αναλυθεί στην υπ αριθμ 257/2013 απόφαση και με βάση το γεγονός ότι μέχρι την έκδοση της προαναφερθείσας απόφαση ασφαλιστικών μέτρων κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 5 ν. 3886/2010 έκανε δεκτό το σχετικό αίτημα του ΑΠΘ.

5. Μετά την κατά τα ανωτέρω παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, το ΑΠΘ προέβη στις 28-8-2013 σε διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τους όρους της 324/2013 διακήρυξης διαπραγμάτευσης, για την ανάδειξη αναδόχου που θα αναλάβει την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του ΑΠΘ, για διάστημα ενάμισι (1,5) μηνών. Από την παραπάνω διαδικασία διαπραγμάτευσης αναδείχθηκε εκ νέου ανάδοχος η εταιρεία ISS Facility Services A.E. και συνήφθη η υπ'αριθ. 1170/16-9-2013 σχετική σύμβαση. Με την εν λόγω σύμβαση ανατίθετο στην ανάδοχο εταιρεία ISS Facility Services A.E., η εκτέλεση των υπηρεσιών καθαριότητας του Πανεπιστημίου για δύο (2) μήνες (από την 16-9-2013 έως την 31-10-2013), έναντι συνολικής τιμής κατακύρωσης 409.332,209 Ευρώ χωρίς ΦΠΑ.

6. Ακολουθώντας, με το υπό εξέταση υπ'αριθ. 2958/14-10-2013 έγγραφο αίτημά του προς την Αρχή, το ΑΠΘ ενημέρωσε ότι στο πλαίσιο του διαγωνισμού 318/2013 οι οικονομικές προσφορές των εταιρειών ISS Facility Services A.E. και ΥΑΔΕΣ ΑΕ απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες σύμφωνα με την υπ αριθμ 34311/4-9-2013 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και κατά συνέπεια, ματαιώθηκε ο εν λόγω διαγωνισμός. Στη συνέχεια, με την υπ. αριθμ 1862/2-10-2013 απόφαση της Συγκλήτου εγκρίθηκε η υπ. αριθμ 327/2013 προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για υπηρεσίες καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του ΑΠΘ προϋπολογισμού 3.379.419,64 άνευ ΦΠΑ για χρονικό διάστημα ενός έτους με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και ημερομηνία αποσφράγισης τις 14-11-2013. Τέλος, με την υπ. αριθμ. 2985/14-10-2013 απόφαση της, η Σύγκλητος, δεδομένου ότι :α) η προηγούμενη σύμβαση 170/16-9-2013 έληγε στις 31-10-2013 β) οι διαδικασίες του τρέχοντος διαγωνισμού 327/2013 δεν προβλεπόταν να ολοκληρωθούν στο άμεσο μέλλον γ) κρινόταν απολύτως αναγκαία και επιτακτικά επείγουσα η ανάγκη καθαριότητας χώρων του ΑΠΘ έτσι ώστε να διασφαλιστεί η υγεία των εργαζομένων και των φοιτητών, γνωμοδότησε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 25 του ΠΔ 60/2007, 22 του πδ 118/2207 και 2 παρ. 13 περ. V του Ν. 2286/1995 και αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του Πανεπιστημίου, προϋπολογισμού 1.689.709,82 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών με δυνατότητα παράτασης για άλλους τρεις (3) μήνες. Με την

υπ' αριθ. 513/2013 απόφασή της, η Αρχή απέρριψε το σχετικό αίτημα του ΑΠΘ λόγω παράβασης του άρθρου 2 παρ. 2 περ.γ (δδ) του Ν. 4013/2011.

7. Στην παρούσα φάση, από τα αναφερόμενα στο κρινόμενο αίτημα προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά, ως συνέχεια των παραπάνω εκτεθέντων:

Στο πλαίσιο του υπ. αριθμ 327/2013 διεθνούς διαγωνισμού, με την υπ. αριθμ 2873/3-12-2013 απόφαση της Συγκλήτου επικυρώθηκε το από 2-12-2013 πρακτικό της 2ης συνεδρίασης της Επιτροπής Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων σχετικά με την βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών των υποψηφίων εταιρειών. Κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε η υπ. αριθμ 13254/19-12-2013 προσφυγή της ένωσης εταιρειών “ΥΑΔΕΣ Α.Ε TASK J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε”. Κατόπιν τούτου, το ΑΠΘ με το ως άνω αίτημα του ισχυρίζεται ότι δεδομένου ότι :α) η προηγούμενη σύμβαση (170/16-9-2013) έχει λήξει από τις 31-10-2013 β) η άσκηση της προαναφερόμενης προσφυγής θα προκαλέσει σοβαρές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του διεθνούς διαγωνισμού γ) κρίνεται απολύτως αναγκαία και επιτακτικά επείγουσα η ανάγκη καθαριότητας χώρων του ΑΠΘ έτσι ώστε να διασφαλιστεί η υγεία των εργαζομένων και των φοιτητών, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης σύμφωνα με τα άρθρα 25 του ΠΔ 60/2007, 22 του πδ 118/2207 και 2 παρ. 13 περ. V του Ν. 2286/1995 για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης καθαριότητας των κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του Πανεπιστημίου, προϋπολογισμού 985.664,06 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή για χρονικό διάστημα τρεισήμισι (3,5) μηνών από την υπογραφή της σύμβασης.

Σημειώνεται ότι σε συμμόρφωση της υπ. Αριθμ 513/2013 απόφασης της Αρχής, το ΑΠΘ ματαίωσε την προηγούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης προϋπολογισμού 1.689.709,82 μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών με δυνατότητα παράτασης για άλλους τρεις (3) μήνες.

II. Νομικό πλαίσιο

8. Το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 1 του ν. 4146/2013, ορίζει ότι «Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων».

9. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000,00 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β, στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV...”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 2011 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 ευρώ.

10. Στο **άρθρο 25** του π.δ. 60/2007, με τίτλο «Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ), προβλέπεται ότι «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών: [...]γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη». Συναφείς με το τελευταίο αυτό άρθρο είναι και οι διατάξεις των άρθρων 22 εδ.α του πδ 118/2007 και 2 παρ. 13 περ. V του ν. 2286/1995.

III. Νομική Εκτίμηση

11. Καταρχήν, δεδομένου ότι το υπό εξέταση αίτημα του ΑΠΘ αφορά την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης, η οποία λόγω της εκτιμώμενης αξίας της εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του πδ 60/2007, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011.

12. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ).

Συναφώς επισημαίνεται ότι η ανωτέρω διάταξη, στο μέτρο που εισάγει εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

13. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του άρθρου 25 περ. 1 υποπερ. γ' του ως άνω π.δ/τος και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή τριών σωρευτικών προϋποθέσεων.

(α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

(i) την ύπαρξη απροβλέπτου γεγονότος,

(ii) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες και, τέλος,

(iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

(iv) επιπλέον, οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

(γ) Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της

διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣΤΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

14. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεση προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης

Με το υπό εξέταση αίτημα του, το ΑΠΘ επικαλείται ως λόγο για την εκ νέου προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης το γεγονός ότι η ολοκλήρωση του ανοικτού διεθνή διαγωνισμού 327/2013 θα καθυστερήσει εξαιτίας της άσκησης προσφυγής εκ μέρους ενός εκ των υποψηφίων.

Το γεγονός ωστόσο της καθυστέρησης υλοποίησης και μη ολοκλήρωσης μέχρι σήμερα του σχετικού ως άνω διαγωνισμού εξαιτίας της άσκησης προδικαστικής προσφυγής δε δικαιολογεί την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, καθώς **δε συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση**, δηλαδή έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός, που αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης πείρας και λογικής κατά τον προγραμματισμό της σχετικής σύμβασης, αλλά εξέλιξη πιθανή και συνήθη. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007 και 205/2007).

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του ν. 3886/2010, η προθεσμία και η τυχόν άσκηση της προδικαστικής προσφυγής κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, αλλά όχι την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης. Κατά συνέπεια, το ΑΠΘ θα μπορούσε να προβεί στη διενέργεια όλων των απαιτούμενων διαδικασιών για τη συνέχιση του διαγωνισμού.

β) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης

Είναι προφανές, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ότι οι ανάγκες που επικαλείται το ΑΠΘ είναι κατεπείγουσες, καθώς αφορούν στην καθαριότητα χώρων οι οποίοι είναι ανοιχτοί στο κοινό και η μη διασφάλιση των κανόνων υγιεινής από τις 31-10-2013, δύναται να θέσει σε κίνδυνο την υγεία των εργαζομένων, των φοιτητών και τη δημόσια υγεία γενικότερα.

γ) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ του απροβλέπτου γεγονότος και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει.

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της επικαλούμενης διάταξης του άρθρου 25 παρ. 1 περ. γ, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται το ΑΠΘ να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Στην κρινόμενη υπόθεση, ωστόσο, σύμφωνα με όσα αναλυτικά εκτέθηκαν στη σκέψη υπό στοιχείο (α) του παρόντος κεφαλαίου, δεν υπάρχουν απρόβλεπτες περιστάσεις και επομένως εκλείπει η πλέον βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή της επικαλούμενης διάταξης. Κατά συνέπεια, παρέλκει η εξέταση εν προκειμένω της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ απρόβλεπτης περίπτωσης (αιτίου) και κατεπείγουσας ανάγκης (αιτιατού), καθώς απουσιάζει παντελώς το αίτιο ήτοι η απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία να προκαλεί την κατεπείγουσα ανάγκη και να τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με αυτή κατά την έννοια της

ανωτέρω διάταξης.

δ) Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Με βάση τα παραπάνω, συνάγεται ότι παρέλκει η εξέταση αυτής της προϋπόθεσης.

15. Κατά συνέπεια, από την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στην προαναφερόμενη διάταξη δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 25 περ. 1 υποπερ. γ', ήτοι απρόβλεπτη περίπτωση που να τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με τις κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται το ΑΠΘ, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με την επίκληση της εν λόγω διάταξης.

16. Περαιτέρω, από τη μελέτη του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψαν άλλα στοιχεία που να αποδεικνύουν και να αιτιολογούν ειδικά και με επαρκή τεκμηρίωση τη συνδρομή περιστάσεων που επιτρέπουν την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007 ή του άρθρου 24 του ίδιου π.δ.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την απόρριψη του αιτήματος του ΑΠΘ και την μη παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα 7 Ιανουαρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Ράϊκος Δημήτριος